

УТВЪРДИЛ: .....

Декан

Дата .....

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ "СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ"

Факултет: Факултет по химия и фармация

Специалност: (код и наименование)

--	--	--	--	--	--	--	--	--

Химия

(задочно обучение)

УЧЕБНА ПРОГРАМА

Дисциплина:

--	--	--	--

(код и наименование) Физика – I част

Преподавател: доц. дфз Виктор Иванов

Асистент: доц. д-р Захари Златанов

Учебна заетост	Форма	Хорариум
Аудиторна заетост	Лекции	20
	Семинарни упражнения	
	Практически упражнения	25
Обща аудиторна заетост		45
Извънаудиторна заетост	Самостоятелна работа в библиотека или с ресурси	60
	Подготовка на протоколи	40
	Подготовка за семестриален изпит	35
Обща извънаудиторна заетост		135
ОБЩА ЗАЕТОСТ		180
Кредити аудиторна заетост		1,5
Кредити извънаудиторна заетост		4,5
ОБЩО ЕКСТ		6,0

№	Формиране на оценката по дисциплината ¹	% от оценката
1.	Оценка от защита на протоколи	10
2.	Колоквиум върху лабораторни упражнения	10
3.	Реферат	20
4.	Семестриален изпит	50

Анотация на учебната дисциплина:

Дисциплината Физика – I част за студенти задочно обучение от специалност “Химия” е алгебрично базиран уводен курс по физика. Темите, застъпени в курса, покриват два основни раздела на физиката – механика и термодинамика. В сравнително малък обем са застъпени и принципите на термодинамиката – главно във връзка с молекулно-кинетичната теория. Предполага се, че студентите от химичните специалности получават достатъчно задълбочени знания по термодинамика в курса по физикохимия.

Поради ограничения брой аудиторни часове по част от темите студентите се подготвят самостоятелно – извънприсъствените занятия. По избран въпрос от тези теми студентите разработват реферат, който представят преди заключителния изпит.

Предварителни изисквания:

Основни знания и умения по математика, получени в средното училище – вектори и действията с тях, тригонометрични функции, графики на линейна и на квадратна функция, действия с дроби и рационални функции.

Очаквани резултати:

Студентът да:

- формулира основните закони на класическата механика и термодинамиката
- анализира качествено и количествено прости моделни ситуации
- познава основни физични експериментални методи
- представя таблицно и графично, обработва и анализира експериментални данни

¹ В зависимост от спецификата на учебната дисциплина и изискванията на преподавателя е възможно да се добавят необходимите форми, или да се премахнат ненужните.

Учебно съдържание

Лекции

№	Тема:	Хорариум
1.	Едномерно движение на материална точка: отправно тяло, материална точка, траектория, път, средна и моментна скорост, ускорение. Закони за скоростта и пътя при равномерно и равноускорително движение.	2
2.	Векторен метод за описание на движението: координатна система, радиус-вектор, кинематично уравнение на движението. Вектори на скоростта и ускорението. Пример: балистично движение.	2
3.	Тангенциално и нормално ускорение. Кинематика на движение по окръжност: допирателна към криволинейна траектория, център и радиус на кривината, кинематичен смисъл на тангенциалната и на нормалната компоненти на ускорението. Ъглова скорост и ъглово ускорение.	1
4.	Принципи на механиката: механично взаимодействие, инерция – I принцип на Нютон. Маса и импулс на материална точка, изменение на импулса при взаимодействие между две тела – сила, II принцип на Нютон. Закон за суперпозиция на силите – равнодействаща сила. III принцип на Нютон.	1
5.	Основни видове сили в механиката: гравитационна сила и сила на тежестта, сили на еластичност, нормален натиск и нормална реакция, сила на опън, сили на триене и коефициенти на триене.	2
6.	Приложения на принципите на механиката: Тегло и безтегловност, движение по кръгова орбита – първа космическа скорост, спускане по наклонена равнина.	1
7.	Закон за запазване на импулса: импулс на система материални точки, център на масата, вътрешни и външни сили, промяна на пълния импулс. Затворена система – закон за запазване на импулса. Реактивно движение	2
8.	Работа и механична енергия: Работа на сила – единицата “джаул”. Мощност на сила – единицата “ват”. Кинетична енергия. Консервативни и неконсервативни сили, потенциална енергия. Механична енергия – закони за изменение и запазване на механичната енергия. Удари между частици.	3
9.	Момент на импулса: Момент на импулса на материална точка. Промяна на момента на импулса на материална точка – момент на сила. Централни сили. Момент на импулса на система материални точки. Закони за изменение и запазване на пълния момент на импулса.	1

Теми за самостоятелна подготовка		
10.	Механика на идеално твърдо тяло: Видове движение на идеално твърдо тяло. Кинетична енергия и момент на импулса при въртливо движение. Инерчен момент спрямо ос. Инерчни моменти на прости системи и на молекули. Основно уравнение на динамиката на твърдо тяло.	2
11.	Еластични свойства на твърдите тела: Видове деформации на твърдо тяло. Механично напрежение и налягане, единицата “паскал”.. Закон на Хук при различни видове деформации. Модул на Юнг, модул на хлъзгане, коефициент на Поасон – връзка между модулите на еластичност.	2
12.	Термодинамични системи: термодинамично описание на системи от голям брой частици, основни термодинамични параметри. Вътрешна енергия . Молекулно-кинетична теория на идеален газ. Константа на Болцман. Молекулно-кинетичен смисъл на температурата.	2
13.	I принцип на термодинамиката: Количество топлина и топлообмен. Механична работа при промяна на обема на термодинамично система. Първи принцип на термодинамиката. Топлинни капацитети на идеален газ.	2
14.	II принцип на термодинамиката: Топлинни машини. КПД. Теорема на Карно. Формулировки на II принцип.	2
15.	Механични трептения: Прости трептящи системи, закон за хармоничното трептене – амплитуда, период и честота, фаза. Затихващи трептения. Собствени и принудени трептения, резонанс. Трептения на атомите в прости молекули – силови константи, приведена маса, влияние на изотопното заместване	3
16.	Механични вълни: Бягащи вълни – скорост, дължина на вълната, вълнов вектор. Уравнение на бягаща вълна. Интерференция на механични вълни – принцип на суперпозицията. Стоящи вълни. Собствени трептения на опъната струна.	2

Лабораторни упражнения

№	Тема:	Хорариум
1.	Обработка на експериментални данни и грешки при експеримента	2
2.	Изучаване на постъпателни движения с Атвудова машина	4
3.	Изучаване на въртеливи движения с махало на Обербек	4
4.	Определяне на модула на Юнг чрез деформация при огъване	4
5.	Определяне на вискозитета на глицерин и на въздух	4
6.	Определяне на земното ускорение с математично махало	4

7.	Определяне скоростта на звука с тръба на Квинке	4
8.	Определяне на специфичен топлинен капацитет на твърдо тяло и топлината на топене на леда.	4

Конспект за изпит

№	Въпрос
1.	Едномерно движение на материална точка
2.	Векторен метод за описание на движението
3.	Тангенциално и нормално ускорение. Кинематика на движение по окръжност
4.	Принципи на механиката
5.	Основни видове сили в механиката
6.	Приложения на принципите на механиката
7.	Закон за запазване на импулса
8.	Работа и механична енергия
9.	Момент на импулса
10.	Механика на идеално твърдо тяло
11.	Елестични свойства на твърдите тела
12.	Термодинамични системи
13.	I принцип на термодинамиката
14.	II принцип на термодинамиката
15.	Механични трептения
16.	Механични вълни

Програмата е обсъдена и приета на Катедрен съвет на катедра “Обща физика” на 23.04.2018г. с протокол No 11.

Библиография

Основна:

1. М. Максимов, “Основи на физиката” – част I, София, Булвест 2000.
2. М. Максимов, “Основи на физиката” – част II, София, Булвест 2000.

Допълнителна:

Raymond A. Serway, Chris Vuille, Jjerry S. Faughn, College Physics, 8th Edition, Brooks/Cole 2009.

Дата: 20.04.2018

Съставил:

Доц. дфзн Виктор Иванов